

SMLOUVA
MEZI
ČESKOU REPUBLIKOU
A
BRAZILSKOU FEDERATIVNÍ REPUBLIKOU
O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

Česká republika a Brazilská federativní republika, dále jen „smluvní státy“, vedeny přáním posílit přátelství a upravit vztahy mezi oběma státy v oblasti sociálního zabezpečení,

se dohodly takto:

ČÁST I - Všeobecná ustanovení

Článek 1 - Definice

1. Pro účely této smlouvy následující výrazy znamenají:
 - a) „*právní předpisy*“ - zákony a jiné vnitrostátní právní předpisy uvedené v článku 2;
 - b) „*příslušný úřad*“
 - i. pokud jde o Českou republiku: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
 - ii. pokud jde o Brazilskou federativní republiku: Ministerstvo hospodářství;
 - c) „*příslušná instituce*“ - agentura, instituce nebo orgán zodpovědný za provádění právních předpisů uvedených v článku 2;
 - d) „*styčné místo*“ – orgán určený pro zjednodušení komunikace a poskytování pomoci při provádění Smlouvy;
 - e) „*dávky*“ – peněžité dávky, včetně všech doplňků a úprav, které jsou stanoveny v právních předpisech uvedených v článku 2;
 - f) „*bydliště*“ – legálně zřízené obvyklé bydliště;
 - g) „*pobyt*“ - přechodné bydliště;
 - h) „*doby pojištění*“ - doby placení příspěvků a doby postavené jim na roveň získané podle právních předpisů každého ze smluvních států;
 - i) „*občan*“ – osoba takto definovaná Ústavou a zákony každého smluvního státu.

2. Ostatní termíny a výrazy v této smlouvě mají význam, který jim náleží podle právních předpisů každého smluvního státu.

Článek 2 - Věcný rozsah

1. Tato smlouva se vztahuje:

a) pokud jde o Českou republiku,

na právní předpisy o dávkách důchodového pojištění ve stáří, při invaliditě a pro pozůstalé a na právní předpisy související; a

b) pokud jde o Brazílskou federativní republiku,

i. na právní předpisy o všeobecném systému sociálního zabezpečení týkající se důchodů ve stáří, při invaliditě a pro pozůstalé,

ii. na právní předpisy o systému sociálního zabezpečení státních úředníků týkající se důchodů ve stáří, při invaliditě a pro pozůstalé.

2. Tato smlouva se vztahuje také na právní předpisy, které ruší, nahrazují, mění, doplňují nebo konsolidují právní předpisy uvedené v odstavci 1.

3. Tato smlouva se nevztahuje na sociální pomoc ani na systémy dávek pro oběti války a jejích důsledků.

Článek 3 - Osobní rozsah

Tato smlouva se vztahuje na všechny osoby, které podléhají nebo podléhaly právním předpisům jednoho nebo obou smluvních států, stejně jako na další osoby, které odvozují svá práva od těchto osob.

Článek 4 - Rovnost nakládání

Nestanoví-li tato smlouva jinak, osoby uvedené v článku 3 budou mít stejná práva a stejné povinnosti, které podle právních předpisů smluvního státu mají jeho vlastní občané.

Článek 5 - Export dávek

1. Nestanoví-li tato smlouva jinak, nárok na dávky a jejich výplatu podle právních předpisů jednoho ze smluvních států, přiznané na základě vlastních dob pojištění nebo pomocí jejich sčítání, nesmí být krácen, měněn, zastaven nebo odňat z důvodu, že příjemce bydlí na území druhého smluvního státu.

2. Dávky poskytované podle právních předpisů každého ze smluvních států nebo této smlouvy budou vypláceny osobám bydlícím ve třetím státě za stejných podmínek jako vlastním občanům tohoto smluvního státu, kteří bydlí na území takového třetího státu.

Článek 6 – Stejně posuzování skutečností

Skutečnosti, které mají podle právních předpisů jednoho smluvního státu právní účinky, a které nastaly na území druhého smluvního státu, budou zohledněny tak, jako by k nim došlo na území prvního smluvního státu.

ČÁST II - Příslušnost k právním předpisům

Článek 7 - Základní pravidlo

Nestanoví-li tato smlouva jinak, osoba vykonávající činnost jako zaměstnaná nebo samostatně výdělečně činná na území jednoho ze smluvních států podléhá, pokud jde o tuto činnost, pouze právním předpisům toho smluvního státu, kde taková osoba činnost vykonává.

Článek 8 - Vyslání pracovníci

1. Osoba obvykle zaměstnaná na území jednoho smluvního státu, která je vyslána svým zaměstnavatelem k výkonu určité práce pro tohoto zaměstnavatele na území druhého smluvního státu, podléhá do konce 36. (třicátého šestého) měsíce vyslání nadále právním předpisům prvního smluvního státu, jako by byla zaměstnána na jeho území.

2. Odstavec 1 tohoto článku se použije i v případě, že osoba byla původně vyslána z jednoho smluvního státu na území třetího státu a následně vyslána do druhého smluvního státu.

3. Jakmile se doba vyslání 36 (třiceti šesti) měsíců stanovená v odstavci 1 naplní, nové vyslání podle této smlouvy bude možné po uplynutí 12 (dvanácti) měsíců.

4. Potvrzení o vyslání a další podrobnosti se stanoví ve správním ujednání.

Článek 9 - Členové posádky letecké společnosti

1. Nestanoví-li odstavec 2 jinak, podléhá člen posádky letecké společnosti pracující na území obou smluvních států pouze právním předpisům toho smluvního státu, na jehož území má společnost své sídlo.

2. Člen posádky letecké společnosti zaměstnaný u její pobočky nebo u stálého zastoupení letecké společnosti podléhá právním předpisům smluvního státu, na jehož území se taková pobočka nebo stálé zastoupení nachází.

Článek 10 - Členové posádky námořních lodí

Osoba zaměstnaná jako člen posádky na palubě námořní lodi plující pod vlajkou některého ze smluvních států podléhá právním předpisům tohoto smluvního státu.

Článek 11 - Státní úředníci

Státní úředníci a osoby za takové považované podléhají právním předpisům smluvního státu, v jehož správě jsou zaměstnáni.

Článek 12 - Diplomatické mise a konzulární úřady

Touto smlouvou nejsou dotčena ustanovení Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích z 18. dubna 1961, ani Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích z 24. dubna 1963.

Článek 13 - Výjimky z ustanovení článků 7 až 12

Na společnou žádost zaměstnance a jeho zaměstnavatele nebo na žádost osoby samostatně výdělečně činné se mohou příslušné úřady nebo určené příslušné instituce obou smluvních států dohodnout na udělení výjímky z ustanovení této části Smlouvy pro jednotlivé osoby nebo kategorie osob za předpokladu, že každá dotčená osoba bude podléhat právním předpisům alespoň jednoho ze smluvních států.

Část III - Zvláštní ustanovení pro důchodové dávky

Článek 14 - Sčítání dob pojištění

1. Závisí-li podle právních předpisů smluvního státu nárok na dávku na existenci nebo získání určitých dob pojištění, přihlédne příslušná instituce tohoto smluvního státu k existenci nebo k získání obdobných nepřekrývajících se dob pojištění podle právních předpisů druhého smluvního státu.

2. Každý smluvní stát vezme v rámci svých mezinárodních závazků v úvahu doby pojištění získané podle předpisů třetích států.

Článek 15 - Výpočet dávek

1. Vznikne-li nárok na dávku podle právních předpisů jednoho smluvního státu bez použití článku 14, příslušná instituce tohoto smluvního státu vypočte výši dávky výlučně na základě dob pojištění získaných podle jeho právních předpisů, a také podle odstavce 2 tohoto článku s výjimkou toho, kdy výsledek takového výpočtu je stejný, nebo nižší.

2. V případě sčítání dob pojištění příslušná instituce smluvního státu vypočte výši dávky s přihlédnutím k dobám pojištění získaným podle právních předpisů druhého smluvního státu a třetího státu ve smyslu článku 14 a:

- a) stanoví teoretickou výši dávky, která by náležela v případě, že by všechny doby pojištění byly získány podle jeho vlastních právních předpisů a
 - b) poté na základě teoretické výše určené podle písmene a) stanoví výši náležející dávky podle poměru dob pojištění získaných podle jeho právních předpisů k celkově sečteným dobám pojištění.
3. Pro stanovení výpočtového základu pro výpočet dávky vezme příslušná instituce smluvního státu v úvahu pouze příjmy dosažené v dobách pojištění získaných podle jeho právních předpisů a – pokud jde o Českou republiku - bude tento příjem použit stejně pro doby pojištění sečtené pro výpočet teoretické výše dávky.
4. Teoretická částka podle odstavce 2 písmene a) tohoto článku nesmí být nižší než minimální částka zaručená právními předpisy každého smluvního státu.
5. Dotyčná osoba bude mít nárok na vyšší částku dávky vypočtenou podle odstavců 1 a 2 tohoto článku.

Článek 16 - Doby pojištění kratší než 1 (jeden) rok

1. Nedosahuje-li celková doba pojištění získaná podle právních předpisů smluvního státu 1 (jednoho) roku a nevznikne-li na jejím základě podle těchto právních předpisů nárok na dávku, pak bez zřetele k ustanovením článku 14 nebude příslušná instituce tohoto smluvního státu povinna přiznat za tyto doby dávku.
2. Doby pojištění uvedené v odstavci 1 tohoto článku započte příslušná instituce druhého smluvního státu, jako by se jednalo o doby pojištění získané podle právních předpisů, které provádí.
3. Bez zřetele k ustanovením předchozích odstavců, jsou-li doby pojištění získané v každém ze smluvních států kratší než 1 (jeden) rok a při individuálním zohlednění nezaloží nárok na dávky, sečtou se podle článku 14 a dávky se stanoví v souladu s článkem 15 odstavcem 2.

Článek 17 - Zvláštní ustanovení týkající se České republiky

1. Bez zřetele k článku 14 této smlouvy, pro splnění podmínky minimální doby pojištění požadované českými právními předpisy pro hodnocení náhradních dob pojištění se berou v úvahu pouze české doby pojištění.
2. Článek 5 neplatí pro nárok na invalidní důchod poskytovaný podle českých právních předpisů osobám, jejichž invalidita vznikla před 18. rokem věku, a které nezískaly potřebnou dobu pojištění.
3. Příslušný úřad České republiky může omezit použití článku 6 ve prospěch určitých kategorií osob.

Část IV - Různá ustanovení

Článek 18 - Administrativní opatření a spolupráce

1. Příslušné úřady smluvních států upraví postupy a přijmou opatření nezbytná k provádění této smlouvy.
2. Příslušné úřady:
 - a) sjednají pro používání této smlouvy správní ujednání;
 - b) informují se vzájemně o změnách právních předpisů smluvních států, které mohou mít vliv na tuto smlouvu;
 - c) určí styčná místa k ulehčení styku mezi smluvními státy.
3. Příslušné úřady a příslušné instituce obou smluvních států si poskytují vzájemnou pomoc ve všech otázkách týkajících se provádění této smlouvy tak, jako by se jednalo o záležitosti při provádění jejich vlastních právních předpisů. Tato pomoc bude bezplatná.

4. Jestliže u osoby bydlící nebo pobývající na území některého smluvního státu, která uplatnila nárok nebo pobírá dávku podle právních předpisů druhého smluvního státu, je potřeba provést lékařské vyšetření, zajistí toto vyšetření na své náklady příslušná instituce v místě bydliště nebo pobytu na žádost příslušné instituce druhého smluvního státu.

5. Veškeré informace o osobách zasílané podle této smlouvy z jednoho smluvního státu do druhého budou považovány za důvěrné a mohou být použity pouze pro účely provádění této smlouvy.

Článek 19 – Používání úředních jazyků

1. Příslušné úřady, příslušné instituce a styčná místa smluvních států mohou při provádění této smlouvy komunikovat mezi sebou ve svých úředních jazycích a v jazyce anglickém.

2. Žádná žádost nebo dokument nesmějí být odmítnuty z důvodu, že jsou napsány v úředním jazyce druhého smluvního státu.

Článek 20 – Osvobození od poplatků a ověřování

1. Zakládají-li právní předpisy jednoho ze smluvních států plné nebo částečné osvobození od konzulárních nebo správních poplatků, platí toto osvobození pro veškeré dokumenty předkládané příslušnému úřadu, styčnému místu nebo příslušné instituci druhého smluvního státu při provádění této smlouvy.

2. Dokumenty a osvědčení, které mají být předloženy pro účely této smlouvy, budou osvobozeny od ověřování, stejně jako od apostily podle Haagské Úmluvy ze dne 5. října 1961 (Úmluva o Apostile) o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin, za předpokladu, že jsou zpracovávány mezi příslušnými orgány, příslušnými institucemi a styčnými místy.

3. Kopie dokumentů ověřené příslušnou institucí jednoho smluvního státu jako pravé a přesné kopie přijímá příslušná instituce druhého smluvního státu jako pravé a přesné kopie bez dalšího ověřování.

Článek 21 - Podávání žádostí nebo odvolání

Všechny žádosti nebo odvolání, které mají být podle právních předpisů jednoho smluvního státu předloženy v určité lhůtě příslušnému úřadu nebo příslušné instituci tohoto smluvního státu, jsou považovány za podané včas, pokud byly ve stejné lhůtě předloženy odpovídajícímu příslušnému úřadu nebo příslušné instituci druhého smluvního státu. V takovém případě příslušný úřad nebo příslušná instituce tohoto smluvního státu, které žádost nebo odvolání obdržely, je neprodleně předají příslušnému úřadu nebo příslušné instituci prvního smluvního státu, buď přímo, nebo prostřednictvím styčných míst obou smluvních států.

Článek 22 - Vrácení neoprávněných plateb

Jestliže příslušná instituce jednoho smluvního státu vyplatí osobě dávky neoprávněně nebo v nesprávné výši, může tato příslušná instituce za podmínek stanovených používanými právními předpisy požadovat od příslušné instituce druhého smluvního státu, která má téže osobě vyplácet dávky, aby srazila nenáležící částku z doplatku nebo z běžných splátek náležejících dotčené osobě. Příslušná instituce druhého smluvního státu srazí uvedenou částku za podmínek a v rámci pravidel, za kterých to dovolují právní předpisy jí používané, jako by tyto přeplatky byly její samotné, a převede takto sraženou částku příslušné instituci, která neoprávněně nebo v nesprávné výši vyplatila dávky.

Článek 23 - Měna pro provádění plateb

1. Dávky se stanoví v měně smluvního státu provádějícího platbu.
2. Platby do druhého smluvního státu vyplývající z provádění této smlouvy se uskuteční ve volně směnitelných měnách.
3. V případě, že jeden ze smluvních států zavede opatření omezující výměnu nebo převod peněz, přijmou oba smluvní státy neprodleně nezbytná opatření k zajištění převodu náležejících dávek.

Článek 24 - Řešení sporů

Veškeré spory týkající se výkladu nebo provádění této smlouvy budou urovnány jednáním mezi příslušnými úřady nebo příslušnými institucemi smluvních států.

Část V - Ustanovení přechodná a závěrečná

Článek 25 - Přechodná ustanovení

1. Tato smlouva nezakládá žádný nárok na dávku a její výplatu za dobu před vstupem této smlouvy v platnost.
2. Pro stanovení nároků podle této smlouvy budou vzaty v úvahu všechny doby pojištění získané podle právních předpisů smluvních států před vstupem Smlouvy v platnost.
3. S výhradou odstavce 1 tohoto článku mohou nároky podle této smlouvy vzniknout i na základě pojistných událostí nastalých před jejím vstupem v platnost, s výjimkou jednorázových plateb.
4. Při používání článku 8 (Vyslaní pracovníci) této smlouvy v případě osob, které byly vyslány pracovat na území smluvního státu přede dnem vstupu této smlouvy v platnost, bude za začátek doby zaměstnání uvedené v tomto článku považován den vstupu této smlouvy v platnost.

Článek 26 - Ratifikace a vstup v platnost

1. Tato smlouva podléhá ratifikaci.
2. Tato smlouva vstoupí v platnost 1. (prvního) dne 3. (třetího) kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž si smluvní státy vzájemně písemně oznámí, že byly splněny všechny nezbytné vnitrostátní podmínky pro vstup této smlouvy v platnost.

Článek 27 - Revize nebo změna

Každý smluvní stát může požádat o revizi nebo změnu této smlouvy. Po vzájemné dohodě vstoupí taková revize nebo změna v platnost po splnění stejných podmínek jako tato smlouva.

Článek 28 - Platnost Smlouvy a její ukončení

1. Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou.
2. Každý ze smluvních států může tuto smlouvu vypovědět písemným oznámením druhému smluvnímu státu. V takovém případě zůstane tato smlouva v platnosti do posledního dne 5. (pátého) kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž bylo písemné oznámení doručeno druhému smluvnímu státu.
3. Bude-li tato smlouva vypovězena, práva týkající se nároku na dávky nebo na jejich výplatu získaná na jejím základě zůstanou zachována.

NA DŮKAZ ČEHOŽ níže podepsaní, řádně k tomu zmocnění, podepsali tuto smlouvu.

Dáno v BRASÍLIA dne 9. PROSINCE 2020 ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce českém, portugalském a anglickém, přičemž všechny texty jsou stejně autentické. V případě rozdílností ve výkladu je rozhodující anglické znění.

Za Českou republiku

Za Brazílskou federativní republiku